

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: M. P., narozený X,
bytem X,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO: 00006963,
se sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

v řízení o žalobě ze dne 14. 8. 2023 proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 7. 2023, č. j. X o
invalidní důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 7. 2023, č. j. X se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí 82 Kč na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím ze dne 4. 5. 2023, č. j. X správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobce o invalidní důchod, pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon č. 155/1995 Sb.**), neboť podle lékařského posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň - město ze dne 2. 5. 2023 nebyl invalidní. Dle uvedeného posudku poklesla jeho pracovní schopnost z důvodu

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 30%.

2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 18. 7. 2023, č. j. X-44091-HS, kterým žalovaná jeho námitky zamítla a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že žalobce podle posudku lékaře ČSSZ ze dne 11. 7. 2023 není invalidní s odůvodněním, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který neomezuje tělesné, duševní ani smyslové schopnosti v takovém rozsahu, aby měly podstatný vliv na pokles pracovní schopnosti. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti bylo zjištěno zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), odd. E (Dorzopatie a spondylopatie), položce 3c (Ankylozující spondylitida, se středně těžkým funkčním postižením), přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen **vyhláška**), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 30 - 40 %. Lékař ČSSZ zvolil na základě doložených lékařských zpráv s ohledem na charakter zdravotního postižení dolní hranici výše uvedeného rozmezí, tj. 30 %. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti ve smyslu ustanovení § 4 citované vyhlášky nezměnil. Nejzávažnějším zdravotním postižením, které bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu účastníka řízení, stanovil lékař ČSSZ pohybové postižení. M. Bechtěrev III stupně B na podkladu juvenilní chronické arthritidy axiální forma HLA - B 27. Coxarthrosis Ix. II. stupně I. sin II - III stupeň - flekční kontraktura v levé kyčli, periarthrits coxofemoralis I. sin - chron. zvýš. FW a CRP (výše CRP 16,0 FW27/38), rozsah postižení coxy. sin. Ostatní onemocnění, tak jak byla doložena, byla posudkově méně významná.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované. Žalobce v žalobě vyjádřil zejména nesouhlas se závěry ohledně posouzení svého zdravotního stavu. Svou žalobu odůvodnil tím, že posudkový lékař učinil své závěry, aniž podrobněji zkoumal žalobcův zdravotní stav, své závěry učinil za situace, kdy nebyl žalobce přizván na jednání, tudíž si nemohl posudkový lékař učinit odpovídající představu o žalobcově zdravotním postižení. Dále žalobce namítal, že posudkový lékař nezhodnotil žalobcovu celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity vzhledem k položce č. 3, oddílu E, kapitoly XIII, vyhlášky. K tomu žalobce doplnil, že má denní aktivity ve značné míře omezeny a jeho zdravotní stav mu neumožňuje vykonávat současnou pracovní činnost bez negativních následků na jeho zdravotní stav. Dále byl žalobce toho názoru, že vzhledem ke svému postupně se zhoršujícímu zdravotnímu stavu a již dříve přiznanému invalidnímu důchodu I. stupně (odebrán dne 22. 11. 2018) splňuje více než jedno kritérium zmiňované vyhlášky, a to konkrétně „*postižení více než dvou úseků páteře se středně těžkým omezením pohyblivosti*“ a současně i „*postižení jednoho úseku páteře se středně těžkým omezením pohyblivosti a postižením více než dvou kloubů s lehkým až středně těžkým omezením pohyblivosti kloubů*“ a současně také „*postižení více než dvou kloubů se středně těžkým omezením pohyblivosti.*“ Z uvedeného důvodu žalobce nesouhlasil s hodnocením poklesu své pracovní schopnosti při dolní hranici sazby (30 %). Dále žalobce uvedl, že posudkový lékař nevzal v úvahu ani tu skutečnost, že tímto onemocněním trpí žalobce již od roku 1997, kdy začala bolest v kyčli, následně se přidaly bolesti obou kyčlí, postupně další bolesti v dolní

části páteře, následně i v horní části páteře, v posledních letech i bolesti hrudníku a v levém rameni. Dále žalobce uvedl, že se jeho zdravotní stav dále dlouhodobě zhoršuje. Žalobce má trpět bolestmi v noci, ráno má být ztuhlý, a to jak v páteři, tak v kyčlích, a je pro něj stále obtížnější zvládat pracovní činnost. Dále se žalobce vyjádřil tak, že nechce skončit na úřadu práce bez prostředků, a proto potřebuje mít jistotu v invalidním důchodu, aby mohl změnit práci na kratší úvazek, ale takovou práci bude muset najít a při svých zdravotních obtížích a vzhledem k tomu, že pracuje v dopravní firmě, v rámci níž již vystřídal několik pracovních pozic (dispečer, technik vozidel, mistr dopravy-vše převážně kancelářská práce, ale spojená i s určitou fyzickou námahou a velkým pracovním stresem) nemá už další možnost pracovat na jiné pozici, kterou by dlouhodobě zvládal. Na pracovním trhu bude muset hledat lehčí práci, kde nebude moci plně využít nabyté pracovní zkušenosti a vzdělání, a tudíž mu invalidní důchod částečně nahradí ušlý výdělek v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Zhoršení svého zdravotního stavu žalobce dovodil i ze skutečnosti, že na základě rozhodnutí příslušného posudkového lékaře sociálního zabezpečení mu byl od 1. 5. 2018 trvale přiznán nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením. Na základě výše uvedeného žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 4. 9. 2023 ve svém vyjádření k žalobě nejdříve shrnula závěry předcházejících správních řízení, které ji vedly k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Závěrem žalovaná navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Posouzení věci soudem

5. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.

V.

Rozhodnutí soudu

7. Žaloba je důvodná.
8. K námitce žalobce, že jeho zdravotní stav nebyl dostatečně posouzen a jeho pracovní schopnost nebyla správně hodnocena, není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem, a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.
9. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov.

rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

10. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně, namítá-li to žalobce, zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). V tomto směru soud dále připomíná závěry učiněné NSS v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019 – 24 „*Úkolem posudkové komise MPSV, která se zabývá zdravotním stavem žadatele na popud soudu, je pouze hodnotit jeho zdravotní stav podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře žadatele a lékařů odborných, u nichž se žadatel léčí. Přítomnost žadatele o důchod na jednání posudkové komise by byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace, nebo existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály.*“
11. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 24. 1. 2024 za účasti odborných lékařů z interního lékařství, jemuž žalobce nebyl přítomen. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí, tedy ke dni 18. 7. 2023 byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, (lhůta KLP) 16. 5. 2025. Datum opětovného vzniku 16. 5. 2023 – revmatologickým vyšetřením. Posudková komise MPSV v rámci posudkového zhodnocení konstatovala, že dle doložené zdravotní dokumentace byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s negativním dopadem na pracovní schopnost, jehož rozhodující příčinou je *chronická postupně progredující ankylozující spondylartritida* (morbus Bechtěrev) III. st., v jejímž důsledku (a na terénu valgózního postavení kolen a aplanace chodidel) žalobce dále trpí vertebrogenním algickým syndromem s intermitentní kořenovou iritací bolesti v distribuci L4 vlevo. Od 5/2023 i iritace bolesti neuralgického charakteru v distribuci interkostální (hrudní) a břišní a levostranné omalgie s omezenou hybností LHK v rameni v krajních polohách, dle nejnovějších zpráv (7/2023) dokladováno splnění HAQ a BASDAI posudkových kritérií pro středně těžký stupeň funkčního postižení. Od 4/2023 se také nově žalobce léčí pro arteriální hypertenzi. Vzhledem k přetrvávajícímu aktivnímu laboratornímu zánětu (procesu) a k tomu, že dle dokumentace nebyla dohledána probíhající biologická léčba (již zvažována), není prozatím předpoklad významnějšího zlepšení pro futuro. Posudková komise MPSV byla s ohledem na výše uvedené v souladu s OSSZ i ČSSZ *co se týče typu zdravotního postižení, tj. že se jedná o ankylozující spondylitidu se středně těžkým funkčním postižením, s postižením více než dvou úseků páteře se středně těžkým omezením pohyblivosti a postižením více než dvou kloubů se středně těžkým omezením pohyblivosti, středně aktivní proces, HAQ je větší než 1,0 a BASDAI je větší než 4,0. Míru poklesu pracovní schopnosti však Posudková komise MPSV oproti předchozím řízením zhodnotila*

40 % dle kapitoly XIII, odd. E, položky 3, písmene c), vyhlášky. Na horní hranici taxačního rozmezí bylo hodnoceno s ohledem na tíži rozhodujícího onemocnění i s ohledem na všechna ostatní zdravotní postižení, která mají vliv na pokles pracovní schopnosti. Rovněž Posudková komise MPSV uvedla, že nelze zdravotní stav žalobce hodnotit dle položky 3d jako těžké funkční postižení, neboť není přítomno ztuhnutí *několika* úseků páteře, není přítomno funkčně významné postižení *více než dvou velkých* kloubů, HAQ není větší než 1,5. Vzhledem k tomu, že žalobce je nadále schopen využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, Posudková komise MPSV neaplikovala § 3 odst. 2 vyhlášky a tuto hodnotu dále nezměnila. Posudkovou komisí MPSV nebyl shledán ani důvod k aplikaci § 4 vyhlášky. Celková míra poklesu pracovní schopnosti činí 40 %. K datu vydání napadeného rozhodnutí (18. 5. 2023) byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce ve smyslu § 26 zákona č. 155/1995 Sb. Žalobce byl invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen práce ve vynuceném tempu či poloze, práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny, v nepříznivých klimatických podmínkách. Je schopen fyzicky lehčí práce, se střídáním poloh a omezením dosahu chůze, za dodržení výše uvedených pracovních kontraindikací. **Datum** opětovného vzniku invalidity stanoven dnem revmatologického vyšetření (16. 5. 2023), dokladujícího zhoršení zdravotního stavu. **Platnost** stanovena **omezeně na 2 roky** vzhledem k současným léčebným možnostem (biologická terapie) a příznivému vlivu balneoterapie. V případě, že biologická léčba nebude zavedena, lze předpokládat další postupnou progresi.

12. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
13. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
14. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.

15. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 4. 5. 2023, č. j. R-4.5.2023-4210/X a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., neboť pokles pracovní schopnosti žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl pouze 30 %. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 24. 1. 2023 má soud za prokázané, že žalobce byl invalidní pro invaliditu prvního stupně od 16. 5. 2023, tedy již ode dne, jež předcházel vydání napadeného rozhodnutí. Z uvedeného vyplývá, že žaloba byla podána důvodně a soud proto, aniž ve věci nařídil jednání, žalobě v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (**výrok I. rozsudku**) pro vady řízení dle § 78 odst. 1, 4 s.ř.s. spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce odpovídal prvnímu stupni invalidity ode dne 16. 5. 2023, když míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila nejméně 35 %, nedosahovala však více než 49 %, avšak lékařem OSSZ stejně jako lékařem ČSSZ byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti žalobce ve výši 30 %.
16. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce je dle shora uvedeného posudku PK MPSV invalidní pro invaliditu prvního stupně, a to od 16. 5. 2023, o čemž vydá rozhodnutí, jež bude mimo jiné obsahovat i datum vzniku invalidity. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován i tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání invalidity od uvedeného data by byla vydala žalovaná v případě zjištění již na základě posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s.ř.s.

VI.

Náklady řízení

17. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalobci vzniklo právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 82 Kč, které vynaložil na doručení žaloby prostřednictvím držitele poštovní licence – České pošty. Ke splnění povinnosti uhradit náhradu nákladů řízení byla žalované stanovena lhůta 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (**výrok II.**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 12. března 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně